

РОЗДІЛ 7

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 347.73

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/49>

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

FEATURES OF THE FINANCIAL AND LEGAL REGULATION OF THE ADMINISTRATION OF CUSTOMS PAYMENTS IN UKRAINE

Атаманчук Н.І., д.ю.н., доцент,
провідний науковий співробітник відділу дослідження проблем правотворчості
та адаптації законодавства України до права ЄС

Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Статтю присвячено вивченню особливостей фінансово-правового регулювання адміністрування митних платежів в Україні в умовах сьогодення. Установлено, що до митних платежів віднесено мито, акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції). Наголошено, що митні платежі справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України, а контроль за їх справлянням покладено на контролюючі органи.

У статті обґрунтовано необхідність подальшого удосконалення податкового та митного законодавства з метою своєчасного та повного наповнення бюджету України, а також підвищення ефективності адміністрування митних платежів.

Автором проаналізовано обсяги податкових надходжень у структурі доходів Зведеного бюджету України протягом 2014–2021 р.р. та встановлено щорічне зростання їх обсягів до бюджету. Визначено місце та роль митних платежів у структурі доходів Державного бюджету, вивчено основні фактори, що впливають на рівень їх надходження до бюджету. Констатовано, що митні платежі є важливою складовою наповнення державного бюджету нашої держави, а також засобом регулювання економіки та захисту національного товаровиробника, урегулювання зовнішньо-економічних відносин. Автором здійснено аналіз статистичних даних Міністерства фінансів України щодо надходжень до бюджету від ввізного мита та вивізного мита, акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) у 2019, 2020 та 2021 роках.

У статті розглянуті сучасні проблеми, які впливають на регулювання митних платежів в Україні. Автором наголошено на необхідності подальшого реформування митного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів, що відбуваються в державі.

Ключові слова: митні платежі, мито, податок на додану вартість, акцизний податок, митне законодавство, податкове законодавство, адміністрування митних платежів, митні органи, митна політика, обов'язок із сплати митних платежів.

The article is devoted to the study of the peculiarities of the financial and legal regulation of the administration of customs payments in Ukraine in modern conditions. It was established that customs payments include customs duty, excise tax on excise goods (products) imported into the customs territory of Ukraine, value added tax on goods (products) imported into the customs territory of Ukraine. It is emphasized that customs payments are made during the movement or in connection with the movement of goods across the customs border of Ukraine, and control over their payment is entrusted to the control bodies.

The article substantiates the need for further improvement of tax and customs legislation in order to timely and fully fill the budget of Ukraine, as well as increase the efficiency of the administration of customs payments.

The amount of tax revenues in the revenue structure of the Consolidated Budget of Ukraine during 2014–2021 was analyzed, and the annual growth of their volumes to the budget is established. The place and role of customs payments in the structure of revenues of the State budget was determined, the main factors influencing the level of their revenues to the budget were investigated. It has been established that customs payments are an important component of filling the state budget of our country, as well as a means of regulating the economy and protecting the national producer, regulating foreign economic relations. The statistical data of the Ministry of Finance of Ukraine regarding revenues to the budget of import and export duties, excise tax from excise goods (products) imported into the customs territory of Ukraine in 2019, 2020 and 2021 were analyzed.

The article examines the current problems of regulation of customs payments in Ukraine. The author emphasized the need for further reform of the customs legislation of Ukraine in the context of European integration processes taking place in the country.

Key words: customs payments, duty, value added tax, excise tax, customs legislation, tax legislation, administration of customs payments, customs authorities, customs policy, obligation to pay customs payments.

Постановка проблеми. Конституцією України визначений обов'язок кожного сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом [1, ст. 67]. Саме від сумлінного виконання податкових зобов'язань платниками податків, своєчасної сплати податків та зборів до бюджету залежить функціонування держави, виконання її завдань та повноважень. Так, у структурі доходів Зведеного бюджету України податкові надходження становили у 2014 р. – 80,6%, у 2015 р. – 77,9%, у 2016 р. – 83,1%, у 2017 р. – 81,4%, у 2018 р. – 83,3%, у 2019 р. – 83,0%, у 2020 р. – 82,5%, у 2021 р. – 87,5% [2]. При цьому, митні платежі є не лише важливою складовою наповне-

ння державного бюджету нашої держави, а також засобом регулювання економіки та захисту національного товаровиробника, зовнішньо-економічних відносин тощо. Так, за даними Державної митної служби України у листопаді 2024 року до державного бюджету надійшов 51,3 млрд грн митних платежів, що на 12,1 млрд грн перевищує показник аналогічного періоду минулого року. Загалом, від початку року до державного бюджету надійшло 537,6 млрд грн митних платежів, що перевищує показник минулого року на 122,5 млрд грн [3]. Отже, податкові та митні надходження є фінансовою основою формування дохідної частини державного бюджету, забезпечення здій-

снення подальших змін та реформ задля подолання викликів сьогодення.

Поділяємо думку Т. Бороденко про те, що запровадження в Україні воєнного стану, тимчасове вимушене призупинення діяльності окремих митниць, зменшення ділової активності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, обсягів виробництва, зміна логістичних маршрутів, блокування морських торговельних портів, закриття повітряного простору – це все негативно відображається на обсягах оподаткованого імпорту товарів [4, с. 87].

Про суттєві зміни дохідної частини бюджету під час воєнного стану зазначають І. Легкоступ, Н. Саїнчук, М. Соколюк. Порівнюючи надходження митних платежів до бюджету за три останні роки, науковці вказують на їх зменшення у період воєнного часу, а також неповне виконання до уточненого річного плану по стягненню таких платежів [5].

Як слушно зазначають О. Маслак, Х. Передало, Т. Маслак, «в умовах сьогодення адміністрування митних платежів є чи не найфундаментальнішим завданням митних та податкових органів». При цьому, «удосконалення адміністрування митних платежів сьогодні слід вважати як один з найбільш вагомих викликів, які стоять перед митними й податковими органами. Метою трансформації у цьому напрямі має стати зміна структури системи адміністрування митних платежів, покращення сервісного обслуговування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у цьому напрямі, зменшення кількості випадків недостовірного декларування, а також зниження загальних витрат учасників зовнішньоекономічних процесів» [6, с. 45]. В той же час, науковці зазначають і про існування чималих прогалин у вітчизняній нормативно-правовій базі у сфері такого адміністрування, проблеми в адмініструванні митних платежів загалом та в цілому в механізмі тарифної політики України, які і сприяють зниженню ефективності роботи митних органів, у т. ч. й у напрямі адміністрування митних платежів [6, с. 45].

На думку М. Пипяк та Ю. Кокарча, сьогодні Україна, як ніколи потребує максимально швидких і рішучих реформ. Наша держава вже пройшла чималий шлях у напрямі реформування митного законодавства в умовах євроінтеграції. Однак залишається декілька ключових реформ, після проведення яких Україна зможе повністю інтегруватись у спільну з Євросоюзом митну зону, європейський економічний простір та претендувати на набуття повноправного членства у складі Євросоюзу [7, с. 108].

Як зазначає Національний інститут стратегічних досліджень [8], Європейська комісія 30 жовтня 2024 р. оприлюднила Звіт у межах Пакета розширення Європейського Союзу (далі – ЄС), який містить оцінки Єврокомісії щодо прогресу, досягнутого країнами-кандидатами та потенційними кандидатами на вступ до ЄС. У рамках Пакета розширення ЄС представлено Звіт про річний стан підготовки та прогрес України щодо політичних та економічних критеріїв вступу до ЄС. Також він містить оцінку наближення національного законодавства до права ЄС відповідно до всіх переговорних розділів. Цей Звіт є одним із документів, які формують порядок денний трансформації України на шляху до членства у ЄС. Зокрема, митна та податкова сфери отримали одні з найвищих оцінок серед усіх переговорних розділів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як стверджує А. Озеруга, «проблема фінансово-правового регулювання адміністрування митних платежів не була предметом комплексного монографічного дослідження українських учених, а більшість наукових праць вітчизняних дослідників присвячено вивченню правового регулювання адміністрування податків загалом та окремим його елементам. Відсутність наукових розробок цієї проблематики, недостатнє законодавче врегулювання цього питання та невизначеність сутності і специфіки фінансово-правового

регулювання адміністрування митних платежів негативно впливає на практичну діяльність уповноважених органів публічної влади у сфері реалізації державної митної політики та перешкоджає усуненню прогалин у правовому регулюванні митних відносин» [9, с. 108–109].

Зауважимо, що теоретичні та практичні аспекти адміністрування митних платежів досліджують такі українські вчені, як: Т. Бороденко [4; 10]; О. Новік [11]; І. Мартинюк та О. Дубовик [12]; О. Маслак, Х. Передало, Т. Маслак [6]; Л. Прокіпчук [13]; Н. Тополенко та Д. Субіна [14] та інші.

Окремі аспекти митних платежів розглянуті у наукових працях О. Найденко та Д. Тихомирова, які аналізують роль митних платежів в митній політиці України [15]; М. Пипяк та Ю. Кокарча сформульовано основні напрями реформування митного законодавства України в умовах євроінтеграції [7]; Ю. Оніщик вивчає митні платежі як системоутворювальні категорії митного законодавства України та Європейського Союзу [16], адміністрування митних платежів в умовах воєнного стану [17]; О. Радченко досліджено адміністрування митних платежів як фінансово-правову категорію [18; 19]; М. Возний аналізує обов'язок із сплати митних платежів як об'єкт адміністрування митних платежів [20], а також митні органи як суб'єкти адміністрування митних платежів [21]; І. Легкоступ, Н. Саїнчук та М. Соколюк розглядають митні платежі як складову формування дохідної частини державного бюджету України в умовах воєнного стану [5].

Не зменшуючи вагомості наукових напрацювань учених, зауважимо, що окремі питання фінансово-правового регулювання адміністрування митних платежів в Україні, на сьогодні, залишаються недостатньо дослідженими, що зумовлює необхідність поглиблення та розширення дослідження в умовах реформування митного законодавства та гармонізації з нормами ЄС.

Виклад основного матеріалу. Відносини, пов'язані із справлянням митних платежів, регулюються Митним кодексом України (далі – МК України), Податковим кодексом України (далі – ПК України) та іншими законами України з питань оподаткування [22, ст. 1].

У МК України не міститься самого визначення категорії «митні платежі». Натомість це поняття розкрито у пп. 14.1.113 п. 14.1 ст. 14 ПК України згідно з яким митні платежі визначені як податки, що, відповідно до цього Кодексу або митного законодавства, справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи [23].

Митними платежами, відповідно до п. 27 ч. 1 ст. 4 МК України є: а) мито; б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підкацизних товарів (продукції); в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції) [22, ст. 4].

Мито – це загальнодержавний податок, встановлений ПК України та МК України, який нараховується та сплачується відповідно до МК України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [22, ст. 271]. При цьому, в Україні застосовуються такі види мита: 1) ввізне мито; 2) вивізне мито; 3) сезонне мито; 4) особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпорتنний збір [22, ст. 271]. Правила оподаткування особливими видами мита встановлюються законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22 грудня 1998 року № 330-XIV [24], «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 року № 331-XIV [25], «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22 грудня 1998 року № 332-XIV [26].

За даними Міністерства фінансів України у структурі доходів Зведеного бюджету України надходження ввізного мита склали у 2019 р. – 29 855,4 млн. грн.,

у 2020 р. – 30 203,2 млн. грн., у 2021 р. – 36 854,9 млн. грн.; надходження вивізного мита у 2019 р. – 230,6 млн. грн., у 2020 р. – 257,3 млн. грн., у 2021 р. – 1 322,3 млн. грн. [2].

Акцизний податок п.п.14.1.4 п. 14.1 ст. 14 ПК України визначається як непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції). Підакцизними товарами (продукцією) п.п. 14.1.145 п. 14.1 ст. 14 ПК України визначено товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які цим Кодексом встановлено ставки акцизного податку [23, ст. 14]. Особливості справляння акцизного податку регулюється Розділом VI ПК України.

Варто зазначити, що у структурі доходів Зведеного бюджету України, за даними Міністерства фінансів України, надходження акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) у 2019 р. становили 59 409,8 млн. грн. (4,6%), у 2020 – 64 366,5 млн. грн. (4,7%), у 2021 – 87 019,7 млн. грн. (5,2%) [2].

Відповідно до п.п.14.1.178 п. 14.1 ст. 14 ПК України податок на додану вартість – це непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V цього Кодексу [23, ст. 14].

Зазначимо, що податок на додану вартість (далі – ПДВ) є бюджетотворюючим та водночас складним і суперечливим податком у податковій системі. В Україні він замінив податок з обороту і податок з продажу та став у подальшому відігравати важливу роль у формуванні дохідної частини державного бюджету та умовою входу нашої країни до ЄС. Саме у контексті Угоди про асоціацію Україна має на меті не тільки адаптацію вітчизняного законодавства про ПДВ до законодавства ЄС, а й запозичення і запровадження найкращих елементів системи ПДВ з метою усунення торговельних бар'єрів між Україною та ЄС, й удосконалення вітчизняних норм.

Особливості справляння митних платежів визначено главою 43 МК України, а саме: виникнення обов'язку із сплати митних платежів (ст. 289), припинення обов'язку (ст. 290), виконання обов'язку (ст. 291), випадки, коли митні платежі не сплачуються (ст. 292), особи, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів (ст. 293), об'єкт та база оподаткування митними платежами (ст. 294), нарахування митних платежів (ст. 295 та ст. 295⁻¹), строки сплати (ст. 297), порядок і форми сплати (ст. 298), авансові платежі (передоплата) (ст. 299), звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами (ст. 300), повернення помилково та/або надміру сплачених сум (ст. 301), стягнення (ст. 303), розстрочення та відстрочення сплати митних платежів (ст. 304) [22].

Отже, особливості справляння митних платежів, урегульовуються як митним та і податковим законодавством України, а також іншими законами України з питань оподаткування. Зауважимо, що мито, податок на додану вартість, акцизний податок належать до системи загальнодержавних податків. Водночас законодавець відносить зазначені податки до системи митних платежів, які справляються при переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон, що лише підтверджує їх специфічне місце у системі дохідної частини Державного бюджету України.

Як зазначає О. Радченко, «митні платежі є фінансово-правовою категорією, володіють усіма ознаками податків і зборів як фінансово-правових категорій, і їх юридична природа співпадає із юридичною природою податків і зборів. Категорію митних платежів визначено як обов'язкові платежі, що стягуються митними органами України в межах здійснення ними публічної фінансової діяльності у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон держави, встановлюються податковим та митним законодавством України, є доходами державного бюджету України» [18, с. 272].

Слушним є твердження М. Возного про те, що обов'язок із сплати митних платежів – це конституційно-правовий обов'язок особи перед державою з обчислення, сплати та декларування суми митних платежів, який виникає на підставі законодавчо встановлених юридичних фактів, підлягає добровільному виконанню у встановлений податковим та митним законодавством строк та гарантується можливістю застосування заходів державного примусу. Обов'язок із сплати митних платежів виникає при наявності таких обставин: 1) можливість віднесення особи до осіб, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів; 2) наявність у особи об'єкта оподаткування; 3) здійснення особою діяльності, пов'язаної з переміщенням товарів через митний кордон України; 4) законодавче регулювання всіх елементів правового механізму митних платежів. Виконання обов'язку із сплати митних платежів – це система суспільних відносин між особами, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів, та митними органами щодо обчислення, декларування та сплати митних платежів [20, с. 81].

Адміністрування митних платежів це важливий напрям діяльності Державної митної служби, що спрямовується на забезпечення своєчасного та правильного надходження митних платежів до Державного бюджету України. Усі заходи, що відбуваються в процесі адміністрування митних платежів, повинні забезпечувати не лише дохідну частину бюджету, але й на попереджувати митні правопорушення та створювати сприятливі умови для ведення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання. Важливість адміністрування митних платежів визначено їх вагомою частиною та роллю у формуванні як податкових надходжень зокрема, так загальних доходів Державного бюджету України [4, с. 85].

Поділяємо думку Н. Тополенько та Д. Субіної про те, що у зв'язку зі стрімким розвитком інтеграційних процесів та внаслідок глобалізації законодавства щодо державної митної справи адміністрування митних платежів набуло нових рис. Нині проводиться велика робота, спрямована на модифікацію законодавства з питань адміністрування митних платежів [14, с. 1368–1369].

Водночас, О. Новік вважає, що законодавство залишається складним і громіздким, незважаючи на той факт, що створення МК України слугувало об'єднанню багатьох нормативних документів [11, с. 49].

Дійсно, сучасний стан податкового та митного законодавства є досить складним і потребує якнайшвидшого вдосконалення. Проте, як показує практика його правозастосування, зміни, що вносяться до законів України з питань оподаткування не завжди вирішують існуючих проблем, а досить часто спричиняють нові проблеми через суперечливість норм одна одній. Надзвичайно велика кількість нормативно-правових актів у податковій та митній сфері; колізійність законів та підзаконних актів, які регулюють податкові відносини; нестабільність податкового законодавства, а саме численні внесення змін до існуючих законів; недосконалість податкового та митного законодавства України та недоліки у практиці його застосування зумовлюють потребу в удосконаленні чинного законодавства через його реформування.

Основними шляхами реформування системи адміністрування митних платежів Т. Бороденко пропонує: удосконалити організаційно-правове та інформаційне забезпечення діяльності митних органів; посилити контроль митних органів за правильністю класифікації та визначення країни походження товарів; спростити оформлення митних процедур і регулювання діяльності; запровадити повне електронне декларування; розробити ефективний механізм імплементації норм законодавства ЄС у сфері адміністрування митних платежів та повноцінно інтегрувати інформаційні системи у міжнародну систему транзиту і систему аналізу та управління ризиками; упро-

вадження ефективних загальних і галузевих методів протидії корупції; підвищити ефективність пост-митного контролю; застосовувати новітні організаційні підходи, у тому числі утворити центри фінансових розслідувань; проводити роботу в оперативних групах митних і податкових органів, спільні навчальні програми; вдосконалити Міністерством фінансів методики прогнозування надходжень митних платежів для підвищення якості індикативних показників [4, с. 89].

Подальші заходи митних органів з підвищення ефективності адміністрування митних платежів, на думку І. Мартинюк та О. Дубовик, повинні бути спрямовані на вдосконалення усіх складових адміністрування, а саме: 1) на контроль: за правильним вибором методу визначення митної вартості та правильним розрахунком її суми, оскільки саме митна вартість впливає на розмір митних платежів, які надходять до бюджету та, на жаль, на сьогодні додаткові нараховування за не правильне визначення митної вартості посідають перше місце серед загальної кількості додаткових надходжень митних платежів; за правильною класифікацією товарів згідно з УКТ ЗЕД, оскільки від правильності визначення коду товару залежить вид та розмір мита; за правильністю декларування країни походження товарів; за своєчасною та повною сплатою митних платежів; 2) на вдосконалення превентивної функції митних органів в межах адміністрування митних платежів. Адже важливо не донараховувати митні платежі за вчинені порушення, а попереджати можливість здійснення порушень митних правил. Митними органами

повинна проводитися масово-роз'яснювальна робота серед суб'єктів ЗЕД з питань митного оформлення, декларування, порядку отримання попередніх рішень з приводу класифікації та країни походження товарів, прав стосовно здійснення адміністративного оскарження рішень митних органів, надання консультацій з митної справи. Саме через вдосконалення та гармонізацію відносин між митними органами та суб'єктами ЗЕД можливе підвищення ефективності адміністрування митних платежів [12, с. 89].

Висновки. Особливості справляння митних платежів, урегульовуються як митним так і податковим законодавством України, а також іншими законами України з питань оподаткування. Не зважаючи на те, що мито, податок на додану вартість, акцизний податок є загальнодержавними податками, законодавець відносить їх до системи митних платежів, які справляються при переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон, що лише підтверджує їх особливий статус та специфічне місце у системі дохідної частини Державного бюджету України.

На жаль, повномасштабна війна на території нашої держави, а також введення в Україні воєнного стану зумовлюють зміни у всіх сферах суспільного життя. Нові виклики та загрози, спричинені війною, суттєво впливають і на адміністрування митних платежів в Україні. Доводиться констатувати, що в умовах воєнного стану важливого значення набуває подальше удосконалення податкового та митного законодавства з метою своєчасного та повного наповнення бюджету України, а також підвищення ефективності адміністрування митних платежів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Статистичні збірники Міністерства фінансів України «Бюджет – Україна» за 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 роки. Офіційний вебсайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>.
3. У листопаді до державного бюджету спрямовано 51,3 млрд грн митних платежів. *Офіційний вебсайт Державної митної служби України*. URL: <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/u-listopadi-do-derzhavnogo-biudzhetu-spriamovano-513-mlrd-grn-mitnikh-platezhiv-1919>.
4. Бороденко Т. М. Сучасний стан адміністрування митних платежів в Україні. *Grail of Science*. 2023. № 24. С. 84–90.
5. Легкоступ І., Сайдчук Н., Соколюк М. Митні платежі як складова формування дохідної частини державного бюджету України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-43>.
6. Маслак О. О., Передало Х. С., Маслак Т. О. Адміністрування митних платежів: концептуальний базис в стратегіях розвитку підприємств. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 1 (7). С. 40–48.
7. Пипяк М. І., Кокарча Ю. А. Реформування митного законодавства України в умовах євроінтеграції. *Нове українське право*. 2022. Випуск 6. Том 2. С. 104–109.
8. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні (жовтень-листопад 2024 р.). *Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-u-period-voyennoho-11>
9. Озеруга О. В. Стан наукової розробки фінансово-правового регулювання адміністрування митних платежів в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2018. № 35. Том 1. С. 107–109.
10. Бороденко Т. Європейський вектор в митному адмініструванні України. *Grail of Science*. 2023. № 24. С. 132–139.
11. Новік О. І. Еволюція становлення нормативно-правового забезпечення адміністрування митних платежів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 13. Ч. 2. С. 44–50.
12. Мартинюк І. В., Дубовик О. Ю. Адміністрування митних платежів в Україні за групами товарів згідно з УКТ ЗЕД. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 84–89.
13. Прокіпчук Л. І. Адміністрування митних платежів в умовах реформування митної політики держави : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права», Західноукраїнський національний університет. Львів, 2020. 196 с.
14. Тополенко Н. М., Субіна Д. С. Актуальні проблеми адміністрування та управління митними платежами в сучасних умовах інтеграції. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск № 19. С. 1364–1370.
15. Найденко О. Є., Тихомирова Д. В. Роль митних платежів в митній політиці України. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 60. С. 180–185.
16. Оніщик Ю. В. Митні платежі як системоутворювальні категорії митного законодавства України та Європейського Союзу. *Нове українське право*. 2022. Випуск 6. Том 2. С. 86–90.
17. Оніщик Ю. В. Адміністрування митних платежів в умовах воєнного стану. *Правові засади організації та здійснення публічної влади*: збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 17 червня 2022 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 279–281.
18. Радченко О. М. Фінансово-правова природа митних платежів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 2. С. 269–272.
19. Радченко О. М. Адміністрування митних платежів як фінансово-правова категорія. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2019. № 1 (63). С. 137–142.
20. Возний М. В. Обов'язок із сплати митних платежів як об'єкт адміністрування митних платежів: особливості правового регулювання. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Випуск 6 (53). С. 79–82.
21. Возний М. В. Митні органи як суб'єкти адміністрування митних платежів. *Основні права людини і громадянина в умовах глобалізації*: матеріали Всеукраїнського науково-практичного круглого столу (23 листопада 2022 р., м. Київ, КНУТД) / відп. ред. А.Ю. Олійник, Ю.В. Оніщик. К.: КНУТД, 2022. С. 111–117.
22. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n2269>.

23. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n5748>.

24. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 року № 330-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text>

25. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 року № 331-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-14#Text>

26. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22 грудня 1998 року № 332-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text>

27. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30 листопада 2015 року № 984_011. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.